

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2021 m. sausio 13 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Danguolės Bublienės ir Dalios Vasarienės (kolegijos pirmininkė),

susipažinusi su 2020 m. gruodžio 21 d. gautu atsakovės L. Ž. kasaciniu skundu dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. lapkričio 26 d. nutarties peržiūrėjimo ir prašymais sustabdyti skundžiamos nutarties vykdymą bei atleisti nuo nesumokėtos žymimo mokesčio dalies,

n u s t a t ė :

Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2020 m. lapkričio 26 d. nutarties dalį, kuria nustatyta, kad santuokos iširimas šalims teises pasekmes sukėlė nuo 2016 m. rugsėjo 1 d., žemės sklypo dalis ir butas priteistas ieškovui, o iš ieškovo atsakovei – žemės sklypo ir buto dalių vertės pinigine kompensacija ir nustatyta atsakovei užufruoto gyventi su vaikais bute, kol ieškovas išmokės atsakovei kompensaciją; taip pat priteista iš atsakovės ieškovui buto išlaikymo išlaidų atlyginimo, kompensacija už ieškovo mokėtą kreditą AB Luminor bankui, o prievolės kreditoriams pagal vekselius pripažintos solidariosiomis ir solidariai priteistos iš ieškovo ir atsakovės, ir panaikinus skundžiamą nutarties dalį palikti galioti Kauno apylinkės teismo 2019 m. balandžio 29 d. sprendimo dalį dėl turto ir prievolių.

Kasaciniu skundu skundžiama apeliacinės instancijos teismo nutartis priimta pakartotinai išnagrinėjus bylą apeliacine tvarka po to, kai Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. gegužės 20 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e3K-3-157-378/2020 buvo panaikinta Kauno apygardos teismo 2019 m. spalio 31 d. nutarties dalis ir dėl šios panaikintos dalies byla perduota nagrinėti iš naujo apeliacinės instancijos teismui.

Kasacija grindžiama CPK 346 straipsnio 2 dalies 1, 2 punktuose nustatytais pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi tai, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kasaciją grindžiant CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas toks svarbus, jog turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui. Kasaciją grindžiant CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės taikymo ir aiškinimo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant skundžiamame teismo procesiniame sprendime išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika. Kasacinis skundas laikomas netinkamai motyvuotu ir neatitinkančiu CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, kai jame nurodomas kasacijos pagrindas, tačiau nepateikiama jį patvirtinančių teisiinių argumentų arba pateikiami atitinkami argumentai, tačiau jų nesiejama su konkrečiu kasacijos pagrindu.

Kasaciniame skunde teigiama, kad:

1. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2020 m. gegužės 20 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-157-378/2020 šioje byloje įpareigojo apeliacinės instancijos teismą spręsti, kuriai iš šalių butas ir žemės sklypo dalis yra reikalingesni ir ar ši šalis turi finansines galimybes išmokėti kitai pinigine kompensacija. Apeliacinės instancijos teismas įvertino, kad atsakovė yra finansiskai nepajėgi išmokėti kitam sutuoktiniui kompensaciją, o ieškovas atsakovei – pajėgus, todėl ieškovui priteisė butą su žemės sklypo dalimi, o atsakovei – 57 388,28 Eur kompensaciją. Taip pažeistas CK 3.127 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas prioritetingas vaikų teisių ir interesų apsaugos ir gynimo principas, nukrypta nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimų, kad teismas turi įvertinti, kuriam iš sutuoktinių šis objektas yra reikalingesnis, t. y. kuriam sutuoktiniui dėl jo amžiaus, sveikatos, materialinės padėties, kartu liekančių vaikų ir kitų priežasčių šis turtas teiktų didesnę naudą. Su atsakove lieka gyventi du nepilnamečiai vaikai, kurie yra 12 m. ir 7 m. amžiaus. Butas reikalingesnis atsakovei, siekiant apsaugoti dviejų nepilnamečių vaikų interesus. Apeliacinės instancijos teismo nepagrįstai neatsižvelgta į atsakovės tėvo paaiškinimus, jog jis padėtų dukteriai išmokėti kompensaciją, buvo neįvertinta tai, kad tuo pačiu sprendimu teismas atsakovės naudai iš ieškovo priteisė iš viso 12 553,74 Eur dydžio kompensaciją, kuri taipogi galėtų būti panaudota dengiant įsipareigojimą ieškovui.

2. Apeliacinės instancijos teismas, priteisdamas natūra butą atsakovei, neteisingai apskaičiavo priteistiną kompensaciją ieškovei ir taip pažeidė CK 3.117 straipsnyje įtvirtintą sutuoktinių turto lygybės principą. Teismas iš nustatytos buto vertės – 151 000 Eur minusavo prievolės kreditoriui sumą – 36223,45 Eur ir gautą sumą dalijo į dvi dalis, priteisdamas atsakovei tik 57 388,28 Eur kompensaciją. Tuo tarpu prievolė Luminor bankui liko solidari, kas reiškia, kad prievolė bankui turės atlyginti abi šalys solidariai. Taip ieškovui atiteko 18 441 Eur didesnis turtas.

3. Teismas nutartyje, pažeisdamas CK 3.109 straipsnio 3 dalį ir ją aiškinančią kasacinio teismo praktiką, neteisingai nustatė ieškovo prisiimtą prievolės pobūdį, ir tuo pagrindu nepagrįstai sprendė, kad ieškovo vardu be atsakovės žinios ir sutikimo pasirašyti penki vekseliai laikytini bendra sutuoktinių prievole, prisiimta šeimos poreikiams tenkinti. Apeliacinės instancijos teismas neteisingai paskirstė įrodinėjimo našta, nepaisė Lietuvos Aukščiausiojo Teismo šioje byloje priimto išaiškinimo, kad siekiant įrodyti prievolių pagal vekselius bendrumą, turi būti nustatyta, kad jos prisiimtą šeimos poreikiams tenkinti.

4. Teismas nepagrįstai nustatė, kad santuokos iširimas šalims teises pasekmes sukėlė nuo 2016 m. rugsėjo 1 d., dėl ko iš esmės neteisingai išsprendė kitus su tuo susijusius klausimus. Atsakovė su nepilnamečiais vaikais savo iniciatyva 2017 m. kovo 20 d. išsiskraustė į kitą gyvenamąją vietą. Teismas nepagrįstai ieškovui iš atsakovės priteisė dalį jo sumokėtų buto išlaikymo išlaidų ir kredito grąžinimo įmokų atlyginimo.

5. Teismas pažeidė CPK 362 straipsnį, t. y. nesivadovavo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutarties išaiškinimais ir nepasisakė dėl CK 3.98 straipsnio taikymo bei nesprendė klausimo dėl kompensacijos priteisimo dėl atsakovės įdėtų asmeninių lėšų ginčo būstui įgyti.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindų padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasacinio skundo argumentais nepatvirtinama CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų, t. y.

nepagrindžiama, jog apeliacinės instancijos teismas skundžiamoje nutartyje netinkamai taikė ir pažeidė skunde nurodytas teisės normas, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos ir kad dėl to galėjo būti neteisingai išspręsta byla. Kasaciniame skunde nenurodyta teisės problema, kuri turėtų esminę reikšmę teisės aiškinimo ir taikymo vienodinimui, teismo precedento suformavimui.

Dėl nurodytų priežasčių konstatuotina, kad kasaciniame skunde nekeliamą tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus, todėl paduotą kasacinį skundą, kaip neatitinkantį [CPK 346 straipsnio](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, priimti atsisakytina.

Kadangi kasacinį skundą atsisakoma priimti, prašymai sustabdyti skundžiamos teismo nutarties vykdymą ir atleisti nuo nesumokėtos žyminio mokesčio dalies nenagrinėjami. Grąžintinas sumokėtas už kasacinį skundą žyminis mokestis ([CPK 350 straipsnio](#) 4 dalis).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi, atrankos kolegija

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti.

Grąžinti atsakovei L. Ž. 200 (du šimtus) Eur žyminio mokesčio, sumokėto 2020 m. gruodžio 17 d. AB „Swedbank“, mokėjimo nurodymo

Nr. 4.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjos

Goda Ambrasaitė-Balynienė

Danguolė Bublienė

Dalia Vasarienė